

Glamsbjerg Børnehus

# Pædagogiske læreplaner



2018

Børnehusets værdier og mål	2
Læringsforståelse	2
De seks læreplanstemaer og mål for hvert tema	3
• Alsidig personlig udvikling	3
• Sociale kompetencer	3
• Sprog udvikling	3
• Krop og bevægelse	4
• Natur og naturfænomener	4
• Kulturelle udtryksformer og værdier	4
Institutionens organisering, arbejde og målopfyldelse i forhold til de 6 læreplanstemaer	5
• Målbeskrivelse og målopfyldelse for vuggestuen	5
○ Fokus på sprog	5
○ Fokus på leg og læring	6
○ Når vi er ude	7
○ Kreativitet	8
○ Motorik	9
• Målbeskrivelse og målopfyldelse for børnehaven	10
○ Fokus på fortællingen - Sprog og Fantasi	10
○ Konstruktionslege - Natur og Kreativitet	11
○ Kreativitet	12
○ Musik og Bevægelse	13
Evaluerings	14

## Børnehusets værdier og mål

Institutionens værdigrundlag tager afsæt i et menneskesyn, der bygger på respekt, anerkendelse og fællesskabets betydning for udvikling og læring. Dette gælder både i barneperspektivet og voksenperspektivet.

Anerkendelse og respekt handler for os om at se det enkelte menneske som et selvstændigt væsen med rettigheder over egne handlinger. Anerkendelse er ikke ensbetydende med, at lige meget hvad man gør, er det i orden. Anerkendelse og respekt handler om at indgå i relationer, hvor flere forskellige perspektiver er til stede. En anerkendelse af at vi er forskellige og ser verden forskelligt, samtidig med at vi i mange situationer skal finde et fælles billede, hvor flere perspektiver sikrer det mest optimale for fællesskabet og den enkelte.

Hos os skal børnene få *mod på livet* i en dagligdag, der bygger på respekt og anerkendende relationer. Børnene skal gennem vi voksnes empati og evne til at tage dens andens perspektiv udvikle selvværd og selvtillid. Vi vil på den måde skabe et miljø, der fremmer det enkelte barns trivsel, udvikling og læring, hvilket skal ske med fællesskabet som bærende element, da leg og læring og udvikling sker i interaktion med andre i forskellige former for fællesskaber.

## Læringsforståelse

### Det Almene:

Vi ser læring som de processer, der finder sted hele tiden. Gennem forskellige processer sker der en udvikling inden for det kropslige, følelsesmæssige, erkendelsesmæssige, færdighedsmæssige og det sociale område. Det betyder, at læringsbegrebet hos os rækker ind over funktioner som personlig udvikling, socialisering og kvalificering.

Vi ser børns læreprocesser både som individuelle processer og processer, der sker i interaktionen med andre.

Vi tror på, at børns læring og udvikling bedst sker i den dagligdag, de har. Det miljø, der er i huset, ser vi som et læringsmiljø, hvor der hver dag foregår værdifulde læreprocesser for det enkelte barn, både på det bevidste og det ubevidste plan. Vi prøver derfor at skabe et hus, hvor grundlaget for dette er til stede. Børns læring foregår dog ikke kun i institutionen, men også i hjemmet og andre fællesskaber, som barnet indgår i eller er en del af.

### Det specielle:

I relation til børn og læring er det vigtigt at have fokus på, at alle børn ikke automatisk optager læring gennem de læreprocesser, der foregår i institutionen. Det kan være børn, der i perioder eller mere permanent befinder sig i en udsat position, hvor de vanskeligheder, barnet er i, skaber hindringer for læring gennem hverdagen, fællesskaberne og de læreprocesser, der bliver skabt i institutionen. Her bliver det vores opgave at ændre/udvikle på hverdagens processer og rammer, så også de børn har mulighed for at være en del af læringsrummet.

Vi har fokus rettet mod en kontekst-baseret indsats, hvilket bl.a. betyder at vi ser på de ressourcer, barnet har, og på hvilken måde disse ressourcer kan bruges i en læringsituation. Altså arbejder vi inkluderende i forhold til børn i udsatte positioner og skaber her læringsmiljøer, hvor det almene og det specielle inkluderes gennem konteksten og fællesskabet.

## De seks læreplanstemaer og mål for hvert tema

### Alsidig personlig udvikling

Den alsidige personlige udvikling handler om, at det enkelte barn skal lære egne personlige grænser, behov og ønsker at kende, samtidig med at barnet indgår som en større del af et fællesskab. Barnet skal have mulighed for at være i udviklingsmiljøer, der er lydhøre og medlevende, således at der skabes rum for udfoldelse, leg og læring.

#### Mål 0-2 årige:

Vores mål er, at det enkelte barn lære at mærke sig selv, forstå sig selv og kende sig selv. Herigennem kan barnet således få udviklet kompetencer, som kan støtte og hjælpe barnet i forhold til at kunne give udtryk for egne følelser og behov, have tillid til egen kunnen og udvikle høj selvværdsfølelse. Ligeledes er målet, at barnet opnår en høj grad af selvhjulpethed, således at det kan deltage aktivt og medlevende i hverdagens mange praktiske områder. Vi skaber en hverdag, hvor det sker i børns tempo.

#### Mål 3-6 årige:

Målet er, at barnet fortsat støttes i at udvikle sig til et selvstændigt individ, som kan tage egne initiativer, men også er i stand til at indgå i fællesskab med andre. Vi arbejder fortsat ud fra børns tempo og tillader tilbagetrækninger i forbindelse med fx aktiviteter. Endvidere er målet, at barnet har mod på at lære nyt, være nysgerrig og udforske sine omgivelser. Vi tror på, at dette mod udvikles gennem tryghed i hverdagen.

### Sociale kompetencer

Sociale kompetencer handler om evnen til tilknytning, empati og udvikling af sociale færdigheder. Det enkelte barn skal kunne udtrykke egne følelser og samtidig være i stand til at forstå og respektere andres følelser. Dette skaber grobund for at indgå i relation og interaktion med andre mennesker. Gennem vores empatiske tilgang skabes der rum for, at hver enkelt barn kan mærke sig selv og derigennem i en tryk relation udvikle sine kompetencer.

#### Mål 0-2 årige:

Målet er, at barnet igennem vuggestuetiden lærer og oplever at kunne bevæge sig fra et egocentreret perspektiv til et mere socialt orienteret perspektiv. Det betyder, at barnet udvikler empati og forståelse for de andre børn, at barnet lærer at se, forstå og tage hensyn til andre børn, samt barnet oplever samspillet med de andre børn.

#### Mål 3-6 årige:

Målet er, at barnet kan indgå i flere forskellige former for fællesskaber sammen med andre børn. Igennem fællesskabet og børnekulturen vil vi skabe rammer for, at børnene kan opnå viden om de sociale koder og spilleregler. Vi vil hjælpe børnene til at beherske evnen til at sætte grænser for sig selv og sige til og fra over for andre. Samtidigt er det vigtigt, at børnene såvel som os voksne udvikler evnen til at se og forstå, at vi alle er forskellige og derfor bidrager til fællesskabet på forskellige måder.

### Sprog udvikling

Sprog omfatter mange forskellige kommunikationsformer, både det talte og det skrevne sprog, billedsprog, kropssprog m.m.

Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Samtidig er den tidlige sprogudvikling en vigtig forudsætning for senere at tilegne sig viden og læring i forhold til bogstaver og læsning.

#### Mål for 0-2 årige:

Målet er, at barnet opnår et godt og varieret ordforråd, kan benævne sig selv og sine behov, kan udtrykke egne følelser fx sur, glad osv.

Udvikling af ovenstående mål skaber nye mål såsom at barnet kan begynde at sætte ord på egen handlinger, genfortælle oplevelser og historier, samt begynde at bruge sproget i interaktion med de andre børn.

### Mål for 3-6 årige:

Målet er at understøtte og videreudvikle den sproglige udvikling, der er begyndt i vuggestuealderen. Børnene skal lære at bruge det sproglige udtryk i forhold til egen hverdag. Sproget skal være det centrale for børnene i relationer til andre, uanset om det er i forhold til leg, konflikter eller opnåelse af behov.

Målet er at børnene gennem dialog skaber forståelse og ny viden, samt udvikler tænkning og evnen til refleksion.

## Krop og bevægelse

Den motoriske og sansemotoriske udvikling er en vigtig del af børns helhedsudvikling. Gennem krop og bevægelse skal barnet støttes i at udfolde sig fysisk, samt i aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger. Desuden skal barnet lære at mærke og beherske egne kropslige behov og grænser.

### Mål for 0-2 årige:

Målet er, at barnet oplever glæde ved, accept af og forståelse for sin egen krop, samt oplever glæden ved at bevæge sig. Målet er at skabe rum og plads, så barnet kan udfolde sig grovmotorisk, finmotorisk og få stimuleret de forskellige sanser.

### Mål for 3-6 årige:

Målet er, at barnet oplever glæde ved, accept af og forståelse for sin egen krop, samt oplever glæden ved at bevæge sig. Målet er at skabe rum og plads, så barnet kan udfolde sig grovmotorisk, finmotorisk og få stimuleret de forskellige sanser.

## Natur og naturfænomener

Det enkelte barn skal have mulighed for at opleve og udforske naturen, opleve de forskellige årstider, skiftende vejrtyper, dyre- og plantelivet, samt stimuleres til nysgerrighed i forhold til naturen.

### Mål 0-2 årige:

Målet er, at barnet får mangeartede naturoplevelser, samt en interesse for og viden om naturen og naturfænomener både i og uden for institutionen

Målet er endvidere, at barnet lærer at udvise respekt for naturen og de ting, der findes i den.

### Mål 3-6 årige:

Målet er, at barnet får mangeartede naturoplevelser samt en interesse for og viden om naturen og naturfænomener både i og uden for institutionen. Det er ligeledes målet, at barnet får kendskab til og oplevelser med de 4 elementer: jord, luft, vand og ild.

Målet er endvidere, at barnet lærer at udvise respekt for naturen og de ting, der findes i den.

## Kulturelle udtryksformer og værdier

Kultur er et bredt og omfattende begreb, og kulturelle udtryksformer betyder, at barnet skal møde en mangfoldighed af oplevelser, således at det opnår en bred forståelse inden for dette område. Igennem kunst og kultur udtrykker mennesker deres forståelse og opfattelse af omverden, og barnet skal selv lære at udfolde og udtrykke sig kreativt. Ved at opleve mange forskellige kulturelle udtryksformer kan barnet lære, at der findes mange værdier og måder at se verden på.

### Mål for 0-2 årige:

Målet er, at barnet får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.

Målet er, at barnet får adgang til materialer og redskaber, som kan give oplevelser og bidrage til egen skabende aktivitet.

### Mål for 3-6 årige:

Målet er, at barnet får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.

Målet er, at barnet får adgang til materialer og redskaber, som kan give oplevelser og bidrager til egen skabende aktivitet. Endvidere er målet, at børnehavebarnet får viden om forskellige traditioner, kulturer, værdier og normer.

## Institutionens organisering, arbejde og målopfyldelse i forhold til de 6 læreplanstemaer

Arbejdet med de 6 læreplanstemaer er et arbejde og en aktivitet, der foregår hele tiden, og de forskellige temaer bevæger sig konstant ind over hinanden.

Set i et årsperspektiv har vi valgt at sætte fokus på de forskellige læreplanstemaer i forskellige perioder. Det betyder, at vi har specifikt fokus på nogle bestemte temaer i bestemte perioder. Og her må igen nævnes, at arbejdet med læreplanspunkterne er en grundlæggende del af hverdagen, der ikke kun foregår i de specifikke måneder, - her er der bare ekstra fokus på arbejdet inden for et bestemt tema.

Perioderne er ikke nødvendigvis de samme i samme perioder i alle grupper, ligesom periodernes længde også tilpasses de enkelte børnegrupper.

Vi har som udgangspunkt inddelt året på følgende måde og gør her opmærksom på, at vi ind i dette også arbejder med husets egne fokuspunkter, som er Mad og Mennesker, Musik og Bevægelse, Natur og Kreativitet, samt Sprog og Fantasi:

- Januar og februar: Personlige kompetencer
- Marts og april: Sociale kompetencer
- Maj og juni: Krop og bevægelse
- Juli og august: Natur og naturfænomener
- September og oktober: Sprog
- November og december: Kulturelle udtryksformer og værdier

De forskellige grupper udarbejder specifikke mål i forhold til børnegruppen og det aktuelle læreplanstema.

### Målbeskrivelse for Vuggestuen

I vuggestuen arbejder vi hver dag i små grupper med børn, der er opdelt efter alder og udviklingstrin. Vi laver forskellige aktiviteter i disse mindre grupper, der tager udgangspunkt i læreplanstemaerne. Vi vil herunder kort beskrive eksempler på, hvad der kan foregå i grupperne.

#### Fokus på sprog.

##### Mål for børns læring i rummet:

- At styrke børns sproglige udvikling, øge børns ordforråd og sprogforståelse.
- At give barnet kendskab til, at sprog også kan udtrykkes i skrift, bogstaver og billeder.
- At barnet øver sig i at lytte og blive lyttet til, hvorigennem det lærer turtagning som er en vigtig forudsætning for al kommunikation.
- At barnet bliver i stand til at afgrænse sig selv ved hjælp af sprog og kropssprog.

##### Aktiviteter:

- Vi leger med rim og remser og synger sange for derved at øge børns sprogforståelse og styrke deres fornemmelse for sprogets lyde.
- Vi øger børns ordforråd, når vi viser dem, hvordan billeder og ord hører sammen, ved at læse bøger, lege med eventyrkasser, spille fiskepil med fotokort og lege med sprogkufferter med forskellige temaer, herunder fx farver, dyr, mad og tal.

- Vi arbejder i sprogværkstedet også med læseleg, som er en metode, der lægger vægt på samtale og at få skabt dialog. Her ser børnene også, at sproget kan udtrykkes i skrift, bogstaver og billeder.
- Vi hjælper børnene til at forstå enkle legeregler og viser dem, hvordan sproget kan bruges i legen, ved at vi igangsætter og deltager aktivt i små lege, fx rollelege.

### **Alsidig personlig udvikling:**

I sprogværkstedet ønsker vi at give børnene en oplevelse af, at de er en del af et fællesskab, og at netop deres deltagelse er af betydning for gruppen. Vi starter fx altid aktiviteten med en navnesang, for at børnene bliver opmærksomme på hinandens tilstedeværelse.

Vi vil gerne lære børnene at sætte grænser for sig selv, samt at udtrykke egne følelser og behov. Dette gør vi fx når vi i legen lærer børnene at sige STOP, hvis et andet barn kommer for tæt på eller tager deres legetøj. Samtidig hjælper vi børnene med at sætte ord på deres forskellige følelser, "du bliver godt nok vred/ked af det, når Lasse tager din bil".

Historierne, der bliver fortalt, er også med til at udvikle børnenes fantasi. Pludselig er alle børnene farlige tigere, ligesom Kaj var i bogen.

### **Sociale kompetencer:**

Barnet skal lære at vente på sin tur; vi kan ikke alle sige noget samtidig. Det øver vi, når vi spiller spil, eller når vi på skift tager en ting op af en sprogkuffert. Vi vil gerne lære børnene at turde træde frem/ være i fokus, men også at kunne lade andre komme til. Dette kan også øves med sprogkufferterne; man kan fortælle om den ting, man selv har trukket op af kufferten og lytte til det, de andre fortæller om deres ting.

### **Natur og naturfænomener:**

Vi arbejder med dyr, årstider og naturen omkring os, skov og de grønne områder, hvad sker der. Når vi har været på tur ud af huset, kan vi i sprogværkstedet snakke videre om vores oplevelser og de ting, vi har med hjem. fx sten, sand, blade, grene og kogler. Vi kan også tage små dyr som snegle, edderkopper, larver og myrer med ind, kigge på dem og snakke om, hvordan de ser ud, hvordan de bevæger sig osv. Det kan fx være rigtig sjovt at sætte en snegl på gulvet, hælde lidt vand ud foran den og se, hvordan den langsomt kommer ud af sit hus for at drikke. Vi taler om og sætter ord på alt, hvad vi ser og oplever.

### **Krop og bevægelse:**

Vi arbejder med sanglege og fagte-sange, og børnene vil der igennem udvikle både deres fin- og grovmotorik, samtidig med at der bliver sat ord på.

Vi bruger også legepladsen i vores sprogarbejde; det er fx. sjovt at gynge, imens man synger og siger remser. På legepladsen kan vi stimulere børnenes sanser og motorik, imens vi udvikler sprog.

### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Vi vil igennem året arbejde med de forskellige årstider og deres traditioner.

Børnene vil blive præsenteret for forskellige bøger, billedbøger, højtlysningsbøger osv. Bøgerne kan også handle om fx fastelavn, jul og påske. Samtidig vil vi inddrage forældrene i hvilke bøger vi læser, og hvilke der er et hit for tiden, til inspiration til godnat-læsning.

Vi har iPads, som kan inddrages i sprogarbejdet, fx ved at lytte til dyreløyd på nettet og koble dem med billeder af dyrene, eller ved at bruge nogle af de mange lærings-APS, der findes.

## **Fokus på leg og læring**

### **Mål for børns læring i rummet:**

Leg er en vigtig og stor del af børns liv, men vuggestuebarnet skal lære at lege, og det skal have hjælp til at forstå legereglerne. Der skal være voksne, som kan gå forrest og vise, hvordan man leger, hvordan man indgår i sociale relationer, og hvordan man kan aflæse andres udtryk og behov. Vi voksne skal give børnene inspiration og lyst til at indgå i et fællesskab med andre børn.

### **Aktiviteter i rummet:**

- Støtte og udvikle legen fra individuelle og parallelle leg til lege med fokus på samspil og relationer
- Små, strukturerede lege i dukkekrogen



- Små, strukturerede rollelege
- Samarbejde omkring bygning af bilbane, togbane osv.
- Hulelege
- Leg med Lego
- Understøttelse af børnenes egne legeinitiativer

#### **Alsidig personlig udvikling:**

I gennem legen udvikler børnene deres fantasi og forestillingsevne; bilen siger lyde når den kører, legoklodsen kan være en telefon, alt er tilladt og kun fantasien sætter grænsen. Når børn leger, lærer de, hvor andres og egne grænser går. De oplever, at de kan bidrage med noget til fællesskabet, når jeg giver dukken mad, vil de andre også. De kan skabe noget sammen de andre børn, 3 stole på række, vi har lavet en bus. Gennem legen udvikler barnet egen identitet og bliver her klogere på sig selv i forhold til omgivelserne.

#### **Sociale kompetencer:**

I gennem legen udvikler børnene deres sociale kompetencer og evnen til at indgå i interaktion med andre. De lærer her at samarbejde, vente på tur og deles om tingene. Man må skiftes til at kører bussen. Hvis du triller bolden hen til Søren, så kan han trille den tilbage til dig osv. Gennem den strukturerede leg understøtter og guider den voksne barnet i at flytte sig fra det egocentrerede perspektiv og over i det sociale perspektiv.

#### **Sprog:**

Sprog og kommunikation er en vigtig forudsætning for, at legen kan fungere. Vi kan i legen hjælpe børnene med at sætte ord på behov og følelser. Vi sætter ord på ting og begreber og taler undervejs om, hvad vi leger. Vi understøtter kropssproget ved at tale om børnenes mange forskellige udtryk i legesituationerne.

#### **Natur og naturfænomener:**

Når børnene bruger deres fantasi, kan alt jo ske; deres bus kører måske til stranden, og så skal de ud og bade. Eller vi leger, at vi er heste, der løber på marken. Vi kan også lave en strand på bordet med sand, sten og muslinger, og på den måde kan naturen blive en del af legen.

#### **Krop og bevægelse:**

Både fin- og grovmotorikken udvikles, når børnene leger. De bruger deres finmotorik og øje-hånd-koordinationen, når de bygger Lego eller øver sig i at give dukkerne tøj på. Grovmotorikken udvikles, når de fx kravler på gulvet og kører med biler, eller når der skal hentes stole til det lille bord, fordi nu skal der dækkes bord.

#### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Gennem legen opleves kulturelle værdier fx gennem de spæde og små rollelege, hvor der fx indgår nisser, påskeharen eller andre traditionsbundne ting.

### Når vi er ude

#### **Mål for børns læring i rummet:**

- Åbne børns øjne for naturen og vise hvad naturen kan bruges til og byder på
- Barnet lærer at udvise respekt og forståelse for naturen og uderummet
- Opleve glæden ved naturen – bruge alle sanser ved at røre, smage dufte osv.
- Opleve de forskellige årstider og hvordan de skifter
- Støtte barnet i forhold til at være åben og nysgerrig i forhold til naturen og naturfænomener
- Skabe fællesskaber omkring aktiviteter og oplevelser i naturen og det frie rum

#### **Aktiviteter i uderummet:**

- Leg i naturen
- Cykelture ud i det blå
- Undersøge de forskellige dyr og insekter vi støder på
- Mærke, se og opleve de forskellige årstider
- Gøre plantekasser klar – plante og så
- Passe planterne i kasserne
- Bål



- Leg med forskellige materialer f.eks. vand/sand

#### **Alsidig personlig udvikling:**

I gennem udelivet lære barnet egne grænser i forhold til de oplevelser, barnet møder i naturen; tør jeg fx røre ved regnormen, smage på purløgen osv. Udelivet handler også om fællesskabet i og omkring naturen. Der skal samarbejdes om at plante drivhus, lave bål eller finde små dyr. I dette samarbejde lære barnet egne og andres grænser at kende. Barnet får oplevelser og erfaringer i udeværkstedet, som bidrager til personlig udvikling på flere niveauer.

#### **Sociale kompetencer:**

I små fælles projekter gives der tid og rum til fordybelse sammen med få andre børn. Her lærer barnet at deltage i fællesskabet omkring en aktivitet. Sammen med andre børn udforskes og skabes der i naturen, og der tales indbyrdes omkring det, man sammen oplever. Barnet lærer at tage hensyn til andre og forstå andre, bl.a. at vi er forskellige – nogle tør røre ved regnormen – andre vil kun se på.

#### **Sprog:**

Der sættes ord og begreber på alt det, der opleves i naturen. På cykelturen til skoven tales om det vi møder undervejs. Barnet støttes i at indgå i dialoger i de forskellige læringsprocesser.

#### **Natur og naturfænomener:**

Børnene får en bred vifte af naturoplevelser, og vi skaber rum, der understøtter børns forståelse for naturen, naturfænomener og verden omkring barnet.

#### **Krop og bevægelse:**

Når vi befinder os i naturen, bruger vi vores krop og sanser konstant. Vi lugter, mærker, føler osv. Vi går i det høje græs, på træstubbe eller på den ujævne jord.

#### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

At befinde sig i naturen kan være en kulturel oplevelse i sig selv. Vi bruger naturens materialer i kreative perspektiver fx samler vi blade og laver billeder. Eller vi opsøger kulturelle steder, hvor der er fokus på naturen og naturfænomener.

### Kreativitet

#### **Mål for børns læring i rummet:**

- At give barnet indsigt i forskellige kreative udtryksformer
- At præsentere barnet for mange forskellige materialer, samt brugen af dem
- At præsentere barnet for forskellige metoder og teknikker
- At give barnet lov til at udtrykke sig kreativt gennem brugen af forskellige materialer
- Støtte og udvikle børns kreative tænkning i forhold til kreative processer

#### **Aktiviteter der tilbydes:**

- Leg med vand og farve
- Rive og klister
- Tegne med forskellige former for farver
- Male på forskelligt materiale
- Leg med glimmer og pailletter på forskelligt materiale
- Vand og kartoffelmel
- Leg med modellervoks

#### **Alsidig personlig udvikling:**

I det kreative rum vil barnet få mulighed for at udvikle sin fantasi og kreative evne. Barnet vil i mødet med bl.a. forskelligt materiale blive udfordret i forhold til forskellige sanser, fx ved at røre ved materialet. Barnet vil eksperimentere med forskellige udtryksformer og gennem dette udvikle sine kreative evner og opdage egne muligheder og begrænsninger. Følelsesmæssigt vil barnet opleve glæde, når noget lykkes, vrede når det driller osv.

**Sociale kompetencer:**

De kreative processer er ofte individuelle, men sker i samvær med andre fx omkring bordet. Her vil barnet opleve og lære, at man skal deles om tingene og fx vente på den blå farve eller på den voksnes hjælp. Barnet lærer at træde tilbage og give plads til andre. Barnet ser andre børns kreative udfoldelser og lærer, at vi er forskellige og kan noget forskelligt.

**Sprog:**

I de kreative processer sætter vi ord på de aktiviteter, vi laver. Vi taler om de farver, former og materialer, vi bruger. Vi taler om, hvad de dyr, vi har lavet, siger, om hvor bladene kommer fra, og hvorfor de er brune om efteråret og grønne om sommeren.

**Natur og naturfænomener:**

I det kreative rum bruger vi vores legeplads og nærområde til at samle materiale til vores værksted. Vi samler blade, sten, pinde, sand osv., som vi bygger med, klister på papir og laver landskaber med. Vi bruger de 4 årstider som inspiration i vores kreative processer. Vi snakker om den årstid, vi er i, om blæsevejr, sne, regnvejr og solskin, og vi samler ting, som er aktuelle for årstiden, som vi kan bruge i værkstedet. Vi vil også benytte vores Christiania-cykler til at komme ud.

**Krop og bevægelse:**

Børns fin- og grovmotorik vil blive udviklet og styrket, når de arbejder og eksperimenterer med de forskellige materialer i værkstedet, når de fx skal rive i papir, holde på en farveblyant, prøve at klippe og lime. Vi bruger også vores legeplads og nærområde til at samle ting og inspiration. På den måde får børnene også udviklet deres grovmotorik ved at være ude at gå og samle ting.

Deres sanser bliver brugt, når de føler og bruger de forskellige materialer, fx våd maling, silkepapir, der kan lave lyde og blød modellervoks.

**Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Vi arbejder bl.a. med de forskellige årstider og de traditioner, der følger med. Vi ønsker at inspirere børnene til at udtrykke sig kreativt ved snakke om de forskellige traditioner, årstider og højtider. Vi vil tage på tur og besøge forskellige steder med kunst og udtryksformer.

## Motorik

**Mål for børns læring i rummet:**

- Barnet lærer kroppen at kende og mærker, hvad den kan bruges til.
- Barnet oplever og får kendskab til de forskellige sanser, dvs. den taktile sans, føle-, smags-, lugte-, høre-, og synssansen.
- Barnet bruger og oplever krop og sanser i interaktion og leg med andre.
- De forskellige motoriske aktiviteter understøttes ofte af musik eller egen udfoldelse inden for det musiske.

**Aktiviteter i rummet:**

- Rytmikforløb
- Leg på forhindringsbaner
- Lege med bolde
- Gynge og snurre-rundt-lege
- Sanglege
- Musiklege
- Danse
- Leg med forskellige ting fx hulahopringe, tørklæder osv.
- Rim og remser til bevægelse

**Alsidig personlig udvikling:**

Barnet lærer egen krop at kende, og hvad man kan gøre med den. Barnet oplever og lærer glæden ved at bevæge sig og bruge kroppen i forskellige sammenhænge. Barnet mærker grænser igennem kropslige udfordringer, fx tør jeg/kan jeg. Barnet støttes i den motoriske udvikling og udvikler motoriske færdigheder.

#### **Sociale kompetencer:**

I motorik-rummet er fællesskabet og dét at være en del af noget sammen med andre et centralt element. Barnet udvikler gennem motorik-rummets aktiviteter forskellige sociale kompetencer, fx at vente på tur, gøre plads til andre, samarbejde med andre osv.

#### **Sprog:**

Vi sætter ord på alle de ting, vi laver og benævner de genstande, vi bruger fx bolde og hulahopringe. Vi taler om kroppen, og hvad de forskellige dele på kroppen hedder. Vi synger og bruger rim og remser.

#### **Natur og naturfænomener:**

Naturen og naturfænomener bliver inddraget på den måde, at vi synger sange om naturen, leger lege der indeholder elementer fra naturen, fx er vi bier, regnorme eller løver. Vi siger lyde som blæsevejre og tripper som regnvejre.

#### **Krop og bevægelse:**

Dette punkt bliver tilgodeset og målopfyldt gennem motorik-rummet og de aktiviteter, der finder sted der.

#### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Inddragelse af forskellige lege og sange, der hører til forskellige højtider, fx jul og fastelavn. Til påske løber vi efter påskeharen.

### **Målbeskrivelse for børnehaven**

I børnehaven er det enkelte barn er tilknyttet en basisgruppe, som er organiseret efter alder. Det betyder, at man følger sin årgang, når man er sammen med basisgruppen. Der er følgende 3 basisgrupper:

- De mindste 3-4 år
- De mellemste 4-5 år
- De største 5-6 år

Til hver basisgruppe er tilknyttet faste voksne, som har det overordnede ansvar for børnenes udvikling og trivsel.

Grupperne roterer en gang om året den 1. august, hvor de største børn går videre til skole.

Børnene er i deres basisgrupper fra morgenstunden; organiseret fra 9.30 til 12.

Basisgrupperne danner rammen for og organiseringen af børnehavens mange forskellige aktiviteter. Der er tilbud om aktiviteter og strukturerede forløb i de forskellige grupper. Vi tilstræber, at alle børn deltager i aktiviteterne. Dog vægter vi, at læring og udvikling foregår i et positivt og konstruktivt rum, så oplever vi børn, der ikke er klar til en aktivitet, er det også ok at være på sidelinjen eller måske endog udenfor. Det er børnenes udvikling og trivsel, der er i fokus og ikke gennemførelsen af en aktivitet.

#### **Fokus på fortællingen – Sprog og fantasi**

##### **Mål for børns læring i rummet:**

- Styrke og udvikle børns sprogudvikling
- give barnet et alsidigt ordforråd
- give barnet kendskab til sprogets skriftlighed, at de ord vi siger også kan skrives med bogstaver.
- give barnet glæde ved og kendskab til bøger, det skrevne sprog og bogstaver

##### **Aktiviteter i rummet:**

- Rim og remser
- Dialogisk læsning
- Sprogkasser med forskellige temaer
- Synge sange
- Eventyrkasser

- Billedlotteri og fiskespil
- Fotokort
- Brug af digitale medier - IPAD

#### **Alsidig personlig udvikling:**

I sprog og fantasi støttes og udvikles barnets sproglige udvikling, og barnet får kendskab til forskellige former for sprog. Nye begreber og sproglige termer opdages og udvikles.

I sprogværkstedet oplever barnet, at det deltager i en fælles aktivitet, og barnet er en del af et fællesskab. Alle deltager, men på hver sin måde, og nogle siger mere end andre. Børnene lærer, at det er i orden, at vi er forskellige. Børnene lærer at sige noget, imens andre lytter.

Historierne, der bliver fortalt, er med til at udvikle børnenes fantasi.

I biblioteket udvikles børns evne til selv at kunne læse og kigge i bøger

#### **Sociale kompetencer:**

Barnet lærer at vente på sin tur, samt vi ikke alle kan sige noget samtidig. Det er her, hvor barnet lærer at træde frem og være i fokus, men også at kunne lade andre komme til.

#### **Natur og naturfænomener:**

Børnene inddrages naturen i form af bøger og snak omkring dyr, årstider og naturen omkring os, skov og strand, hvad sker der på en bondegård. Når barnet har været i udeværkstedet, kan vi i sprogværkstedet snakke videre om oplevelser fra udeværkstedet.

#### **Krop og bevægelse:**

Vi arbejder med sanglege og fagte-sange, hvilket betyder, at barnet bruger sin krop. Børnene vil der igennem udvikles og støttes i forhold til fin- og grovmotorik.

#### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Børnene vil blive præsenteret for forskellige former for bøger, fx billedbøger, højtlysningsbøger og eventyr. Samtidig vil vi også inddrage forældrene i hvilke bøger, vi læser, og hvilke der er et hit for tiden, til inspiration til godnat-læsning.

### **Konstruktionslege – Natur og Kreativitet**

#### **Mål for børns læring i rummet:**

- Barnet kan fordybe sig i aktiviteter, der handler om at konstruere og bygge
- Barnet bliver inspireret og udfordret i forhold til at bruge sin fantasi
- Skabe små legemiljøer i det store rum
- Små legeøer, hvor man kan bygge togbane, bilbane osv.

#### **Aktiviteter i rummet:**

- Lego
- Bil- og togbaner
- Klodser, - både store til gulvet og små
- Leg med tal og bogstaver på vægtavler
- Plus plusser
- Konstruere og lege med ting fra naturen fx kastanjer

#### **Alsidig personlig udvikling:**

Barnet får mulighed for at fordybe sig og bruge fantasien i forhold til de forskellige materialer der er i rummet. Barnet støttes i at udvikle fantasien og lysten til at skabe. Barnet møder mange forskellige former og figurer.

I konstruktionsrummet arbejder vi i små fællesskaber. Man sidder måske sammen, bygger, konstruerer og fordyber sig, nogle gange med sit eget projekt, men ved siden af andre. Her lærer barnet at koncentrere og fordybe sig, selvom der er andre børn til stede. I andre situationer skal barnet indgå i et samarbejde omkring fx at bygge med Lego eller bygge en togbane.

#### **Sociale kompetencer:**

I konstruktionsværkstedet er der rum og mulighed for, at barnet udvikler sine sociale kompetencer. Her skal der måske forhandles om, hvilken bil man skal lave, om man kan bytte, så man kan låne den andens. Man skal samarbejde om at bygge en hus af Lego eller bygge et tårn af klodser.

Barnet lærer at vente på tur, fx. i leg med bilbane, hvor kun én bil kan køre ned ad gangen, så man må stå i kø. Eller man skal give plads til andre, der er med i legen, og som skal køre.

I konstruktionsrummet kan man også møde nye venner, ved at man har en fælles interesse for noget bestemt legetøj, så man mødes over en aktivitet og giver hinanden ideer og inspiration til at gøre tingene anderledes end man plejer. Ligeledes lærer børnene af og gennem hinanden, fx lærer de mindre børn af, at de ser på de større børns lege og imiterer dem.

### **Sprog:**

Kommunikation er vigtig, og den foregår hele tiden. Barnet bruger sproget i forhold til at bede om hjælp, fx bede de andre om en bestemt klods, der ligger i den anden ende af bordet. Mange børn fortæller hele tiden, hvad de laver og sætter historier på hvorfor. De udvider også deres ordforråd ved at der tales om farver, former, tal og om begreber som fx under bordet, oven på den blå osv.

### **Natur og naturfænomener:**

Når børnene bruger deres fantasi og bygger træer eller vulkaner, i magneter eller plus pluser. bliver viden om naturfænomenerne leget ind, og derved får børnene en opmærksomhed om forskellige ting. I konstruktionsrummet inddrager vi også forskellige materialer og ting fra naturen. Det kan fx være pinde og sand, der bruges sammen med biler og gravemaskiner på bilbanen. Eller vi konstruerer figurer og dyr af kastanjer.

### **Krop og bevægelse:**

Det er især finmotorikken, der bliver udviklet i konstruktionsrummet. Både Lego, plus plusser, hammer og søm i korkplader er med til at styrke finmotorikken, men også øje-hånd-koordination er vigtig her.

Grovmotorikken bliver brugt, når der kræves rundt på gulvet med biler, flyvemaskiner og togbaner. Når der bygges høje tårne, ridderborge eller bilbaner af klodser og vejbaner, er det også grovmotorikken, der bliver styrket.

### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Der leges med forskellige materialer, der bygges, konstrueres og skabes. Der bygges huse og konstrueres broer.

## **Kreativitet**

### **Mål for børns læring i rummet:**

- Støtte, stimulerer og udvikle børns fantasi og kreativitet
- At give barnet indsigt i forskellige kreative udtryksformer
- Præsentere barnet for mange forskellige materialer, samt brugen af dem
- Præsentere barnet for forskellige metoder og teknikker
- At give barnet lov til at udtrykke sig kreativt gennem brugen af forskellige materialer
- Støtte og udvikle børns kreative tænkning i forhold til kreative processer

### **Aktiviteter i rummet:**

- Pynt til diverse årstider
- Syning og sy-værksted
- Tegning
- Klippe og klistre
- Perler, fx perleplader, perler på snor osv.
- Papmache
- Forskellige strukturerede og planlagte projekter

I kreativrummet står de fleste materialer og redskaber fremme i børnehøjde til inspiration og til brug.

### **Alsidig personlig udvikling:**

Barnet får muligheder for at prøve styrke, svagheder og interesser i forhold til de forskellige muligheder i rummet. Barnet kan sidde i fællesskabet og fordybe sig i sit eget projekt, eller det kan give ideer til andre og modtage ideer. Barnet bruger og udvikler fantasien, øver sig og får en oplevelse af, at jo mere man prøver, jo bedre bliver det. De lærer at være selvstændige og kreative. Selvværd og selvtillid højes

#### **Sociale kompetencer:**

Der styrkes fællesskaber, venskaber og fælles interesser. Barnet får mulighed for at være nysgerrigt udforskende sammen med andre. Børnene snakker sammen, deler ideer, oplevelser og sætter skub i hinanden. Det bliver derfor hurtigt naturligt at hjælpe og støtte hinandens ideer og små projekter. Herunder styrkes børnene også i at foretage egne valg og argumentere for deres egne meninger.

#### **Sprog:**

Kommunikationen i rummet er meget vigtigt. Børnene møder voksne der forstår og anerkender dem, så de kan formidle egen forståelse, meninger, tvivl, følelser og tanker. Børnene lærer at bruge sproget til at forklare sig. Børnene får støtte til at sætte ord og begreber på det, der foregår i værkstedet. De udvikler deres ordforråd, eksperimenterer med forskellige udtryksformer som eksempelvis pjatte med sproget, rim og remser m.m. De voksne lytter til deres ideer, følelser, tanker og meninger. Børnene støttes i at udvikle deres nysgerrighed overfor nye ting, eksempelvis tegn, symboler, tal og bogstaver. Børnene har mulighed for at indgå i samtaler med andre børn samt voksne, hvor der både tales og lyttes, stilles spørgsmål og gives svar, eller hvor der i fællesskab planlægges fælles projekter i forhold til rummets muligheder.

#### **Natur og naturfænomener:**

Naturen kommer ind i rummet ved, at man kan tage forskellige steder hen eller bare lige uden for døren, hvor man kan finde forskellige materialer såsom friske og tørre blade, sten m.m., som så kan bruges til inspiration og ideer. Børnene lærer at spare på vandet, genbruge papir mv.

#### **Krop og bevægelse:**

Finmotorikken udvikles og understøttes. Barnet styrker øje-hånd-koordination ved fx at tråde en nål, sy og lave ting med perler. Barnet bruger sine forskellige sanser, bl.a. følesansen, ved at mærke på forskellige materialer. Grovmotorikken stimuleres eksempelvis, når børnene står op og maler, bruger store bevægelser, kravler op og ned af skamler, og når der hentes materialer.

#### **Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Vi arbejder bl.a. med de forskellige årstider og de traditioner, der følger med. Vi ønsker at inspirere børnene til at udtrykke sig kreativt ved snakke om de forskellige traditioner, årstider og højtider. Barnet lærer at udtrykke sig gennem forskellige kreative processer.

#### **Musik og bevægelse**

##### **Mål for børns læring i rummet:**

- Barnet udvikler kendskabet til kroppen, udfordre den og mærker hvad den kan bruges til.
- Barnet oplever og får kendskab til de forskellige sanser, dvs. Taktiske/ Føle- smags-, lugte-, høre- og synssansen.
- Barnet bruger og oplever krop og sanser i interaktion og leg med andre
- De forskellige motoriske aktiviteter understøttes ofte af musik eller egen udfoldelse inde for det musiske

##### **Aktiviteter i rummet:**

- Rytmikforløb
- Leg på forhindringsbaner
- Lege med bolde
- Gynge og snurre-rundt-lege
- Sanglege
- Musiklege
- Danse
- Leg med forskellige ting, fx hulahopringe, tørklæder osv.
- Rim og remser til bevægelse

**Alsidig personlig udvikling:**

Barnet lærer egen krop at kende, og hvad man kan gøre med den. Barnet oplever og lærer glæden ved at bevæge sig og bruge kroppen i forskellige sammenhænge. Barnet mærker grænser igennem kropslige udfordringer, fx. tør jeg/kan jeg. Barnet støttes i den motoriske udvikling og udvikler motoriske færdigheder.

**Sociale kompetencer:**

I rummet er fællesskabet og dét at være en del af noget sammen med andre et centralt element. Barnet udvikler gennem aktiviteter forskellige sociale kompetencer, fx vente på tur, gøre plads til andre, samarbejde med andre osv.

**Sprog:**

Vi sætter ord på alle de ting, vi laver og benævner de genstande, vi bruger, fx bolde og hulahopringe. Vi taler om kroppen, og hvad de forskellige dele på kroppen hedder. Vi synger og bruger rim og remser.

**Natur og naturfænomener:**

Naturen og naturfænomener bliver inddraget på den måde, at vi synger sange om naturen, leger lege der indeholder elementer fra naturen, fx er vi bier, regnorme eller løver. Vi siger lyde som blæsevejrs og tripper som regnvejrs.

**Krop og bevægelse:**

Dette punkt bliver tilgodeset og målopfyldt gennem motorikrummet og de aktiviteter, der finder sted der.

**Kulturelle udtryksformer og værdier:**

Inddragelse af forskellige lege og sange, der hører til forskellige højtider, fx jul og fastelavn. Til påske løber vi efter påskeharen.

**Evaluering**

I børnehuset arbejder vi i et refleksivt rum, hvilket betyder, at vi dagligt reflekterer over den pædagogiske praksis og den måde, vi skaber læringsrum på. Ligeledes ændrer vi tingene løbende, når noget ikke fungerer eller giver mening. Vi bruger ofte SMTTE modellen som grundlag for vores fokus og evaluering.

De forskellige temaer i læreplanen vil inden udgangen af 1. kvartal blive evalueret ved brug af SMTTE modellen.